

УДК 378.147

Н. Кравець

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ВИРОБНИЧІЙ СФЕРІ

Роботодавці часто зосереджують свою увагу на підготовці висококваліфікованих кадрів у вищих навчальних закладах, акцентуючи увагу на рівні IQ та емоційному інтелекті, оволодінні необхідними для роботи знаннями. Емоційний інтелект є необхідною умовою успішного професійного зростання особистості, яка вміє розбиратися у своїх емоційних переживаннях, управляти своїм емоційним станом, який значно легше розв'язувати складні життєві проблеми, міжособистісні конфлікти, спілкуватися з іншими людьми. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває дослідження ролі емоційного інтелекту особистості майбутнього психолога у виробничій сфері. Теоретико-методологічні підходи до проблеми співвідношення інтелектуального й емоційного розглядали у своїх роботах Б.Г. Ананьєв, Л.С. Виготський, С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонтьєв, В.М. Мясіщев, О.К. Тихомиров. Емоційний інтелект – це група ментальних здібностей, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій та емоцій оточуючих. За теорією Р. Бар-Она, емоційний інтелект визначається як сукупність найрізноманітніших здібностей, які забезпечують можливість успішно діяти в будь-яких ситуаціях. Вчений виділив 5 субкомпонентів, які характеризують структуру емоційного інтелекту: 1) саморозуміння (усвідомлення власних емоцій, впевненість у собі, самоповага, самоактуалізація); 2) комунікативний потенціал (емпатія, соціальна відповідальність); 3) власне адаптаційні здібності (вміння вирішувати проблеми, долати труднощі, емоційна лабільність); 4) анти-стресовий потенціал (стійкість до стресів, самоконтроль); 5) загальний настрій (оптимістичність).

Відповідно до праць Салова та Мейера, емоційний інтелект – це сукупність чотирьох навичок, які покладено у методику – MSCEIT, що дозволяє здійснювати вимірювання емоційного інтелекту людини: точність оцінки і вираження емоцій - здатність визначати емоції по фізичному стану і думкам, за зовнішнім виглядом та поведінкою, здатність точно виражати свої емоції потреби, пов'язані з іншим людям; використання емоцій у розумовій діяльності - розуміння того, як можна думати більш ефективно, використовуючи емоції; розуміння емоцій - вміння визначати джерело емоцій, класифікувати емоції, розпізнавати зв'язки між словами і емоціями, інтерпретувати значення емоцій, що стосуються взаємовідносин, розуміти складні почуття, усвідомлювати переходи від однієї емоції до іншої і можливий подальший розвиток емоції; управління емоціями - вміння використовувати інформацію, яку надають емоції, викликати емоції або абстрагуватися від них в залежності від їх інформативності або користі; керувати своїми і чужими емоціями. Люди з високим рівнем емоційного інтелекту, як правило, відчувають здоровий емоційний баланс таких почуттів: мотивація, дружба, зосередження уваги, самоконтроль, задоволеність собою, зосередженість, душевний спокій, свобода, з оточуючими, задоволення, автономність, задоволеність, вдячність тощо. Люди з низьким рівнем емоційного інтелекту часто відчувають: самотність, фрустрацію, почуття провини, спустошеність, репресивність, невірноваженість, зобов'язаність, залежність, злість, почуття жертви, образу, незадоволеність, відчуття неуспіху. Емоційний інтелект є головною складовою у досягненні максимального відчуття щастя та успішної самореалізації. EQ є незамінним чинником, що активізує і підносить розумову вправність.

Таким чином, сформований емоційний інтелект майбутнього психолога сприятиме його професійній самореалізації.